

Gemeente Valkenswaard

Accountantsverslag 2023

VERTROUWELIJK

Gemeente Valkenswaard
Aan de leden van de gemeenteraad
Postbus 10100
5550 GA VALKENSWAARD

Heliumstraat 64
2718 SL ZOETERMEER
telefoon (088) 236 80 00
e-mail Audit@flynth.nl

kenmerk
661077226/JH/2601

behandeld door
drs. D.J. Han RA

datum
17 september 2024

onderwerp
Accountantsverslag 2023

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2023. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van de door ons uitgevoerde werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2023 en voor het beoordelen van de financiële positie van de gemeente Valkenswaard.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2023 gecontroleerd. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2023 van de gemeente Valkenswaard.

De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Het verslag van bevindingen is, zoals hiervoor reeds verwoord, bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2023. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij hebben deze rapportage tijdens de bijeenkomst op 9 september 2024 jl. met een ambtelijke afvaardiging besproken. Wij bedanken de medewerkers van de gemeente Valkenswaard samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Hoogachtend,
Flynth Audit B.V.

drs. D.J. Han RA

Inleiding

In het kader van de door de gemeenteraad aan ons verstrekte opdracht voor de controle van de jaarrekening 2023 van de gemeente Valkenswaard brengen wij u hierbij verslag uit van onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze controlewerkzaamheden die wij hebben uitgevoerd.

Dit accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2023. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van uw gemeente.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2023 van de gemeente Valkenswaard en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw gemeente. In dit kader hebben wij diverse gesprekken gevoerd met het college en de organisatie over gemaakte risico-inschattingen, getroffen beheersmaatregelen en onze geplande controlewerkzaamheden. De toelichtingen in dit verslag zijn beperkt tot de punten die voortvloeien uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's vanuit de controle van de jaarrekening.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden afgerond en hebben een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2023 verstrekt.

Inhoud accountantsverslag

Hoofdstuk 1	Bestuurlijke samenvatting
Hoofdstuk 2	Kernpunten van de controle
Hoofdstuk 3	Rechtmatigheidsverantwoording
Hoofdstuk 4	Analyse vermogen en resultaat
Hoofdstuk 5	Interne beheersing & automatisering
Hoofdstuk 6	Externe ontwikkelingen
Bijlage A1	Niet gecorrigeerde bevindingen
Bijlage A2	Gecorrigeerde bevindingen
Bijlage B	SiSa fouten en onzekerheden
Bijlage C	Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd
Bijlage D	Onze communicatie met u

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing & automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

1. Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Controleverklaring

Wij hebben de accountantscontrole van de jaarrekening 2023, inclusief rechtmatigheidsverantwoording, van de gemeente Valkenswaard afgerond. Wij hebben een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid verstrekt. Verder hebben we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving.

De gehanteerde materialiteit bedraagt € 1.155.170 voor fouten, respectievelijk € 3.465.510 voor onzekerheden.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden.

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.

De WNT is nageleefd.

De getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa bijlage is vastgesteld.

Belangrijkste bevindingen

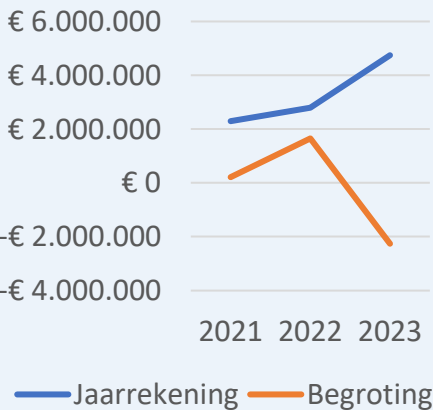
Controlebevindingen

- 1. Naast een aantal correcties in de toelichting van de jaarrekening, hebben wij 24 correcties voorgesteld die effect hebben op de cijfers in jaarrekening waarvan 8 een effect hadden op het resultaat. Deze correcties zijn (grotendeels) doorgevoerd in de laatste versie van de jaarrekening.
- 2. Naar aanleiding van onze controle van de Sisa regelingen zijn diverse aanpassingen doorgevoerd in de SiSa bijlage. De aangepaste Sisa bijlage is medio augustus (voor de deadline) gerapporteerd aan het CBS. De controle resulteerde ook in 3 correcties in de overlopende passiva in de balans.
- 3. De afgelopen maanden heeft uw organisatie veel werk gehad om de informatie voor onze controle op te leveren, waardoor het ons is gelukt om de controle af te ronden.

Rechtmatigheidsverantwoording

In de jaarrekening is voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Ten opzichte van voorgaande jaren is hierbij een normverzwaring opgetreden, waardoor ook begrotingsafwijkingen waarover college en raad reeds afspraken hebben gemaakt, nu meewegen als fouten in het rechtmatigheidsoordeel. Het college concludeert dat er voor een bedrag van € 931K aan onrechtmatigheden aanwezig is, waarvan € 205K aan ongeautoriseerde reservemutaties en het restant afwijkingen t.o.v. de begroting. Dit bedrag ligt beneden de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens, waardoor het college terecht concludeert dat rechtmatig is gehandeld. Wij kunnen instemmen met de conclusie van het college en constateren dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave biedt.

Resultaat over 2023

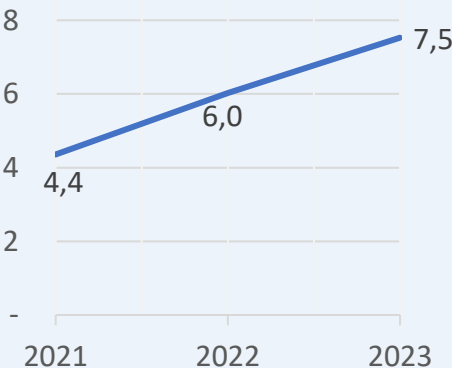

Belangrijkste aandachtspunten 2024

Naar aanleiding van onze controle over het boekjaar 2023 willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie de volgende aandachtspunten voor 2024 benoemen:

- 1. Rechtmatigheidsverantwoording verder doorontwikkelen inclusief het dossier met VIC bevindingen dat daaraan ten grondslag ligt;
- 2. Juiste invulling van de Sisa bijlage op basis van de voorgeschreven invulwijzer van het Ministerie BZK;
- 3. Wijzigingen in het BBV met ingang van begrotingsjaar 2025 (toepassing in 2024 toegestaan).

Uw weerstandsvermogen

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing en automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

2. Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole – Algemeen (1/3)

Controleverklaring

Wij hebben de accountantscontrole van de jaarrekening 2023 van de gemeente Valkenswaard afgerond. Wij hebben een goedkeurende controleverklaring voor de getrouwheid verstrekt, onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Verder hebben we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving.

De voor fouten en onzekerheden gehanteerde materialiteit bedraagt € 1.155.170 respectievelijk € 3.465.510. Wij zijn met de raad overeengekomen om alle bevindingen boven € 50.000 te rapporteren. De gehanteerde grenzen sluiten aan op uw controleprotocol zoals besloten op 14 december 2023.

Reikwijdte van de controle

In de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2023. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Gedurende het verloop van de controle over boekjaar 2023 is op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2023 voldoende voor de doelstelling van de controle van gemeente Valkenswaard.

Grondslagen en verantwoording conform BBV

Het college heeft de jaarrekening opgesteld volgens de verslaggevingsvereisten van het besluit begroting en verantwoording (BBV).

De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek naar de toepassing van de grondslagen in de jaarrekening. Wij constateren dat er in het boekjaar 2023, met uitzondering van de toevoegingen in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording, geen wijzigingen zijn doorgevoerd in de gehanteerde waarderingsgrondslagen.

Naar onze mening zijn de door het college gekozen grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aanvaardbaar, conform wet- en regelgeving en consistent toegepast.

Schattingen

Schattingen op basis waarvan een aantal jaarrekeningposten worden bepaald zijn gebaseerd op inzichten van het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld. Wij hebben vastgesteld dat de schattingen en veronderstellingen aanvaardbaar zijn in het kader van de jaarrekening als geheel. Aandachtspunt is het toereikend onderbouwen van de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de nog te maken kosten in de grondexploitatie.

Voorzieningen

Bij het opstellen van de jaarrekening moet het college belangrijke schattingen, beoordelingen en aannames toepassen en toelichten. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en aannames van het college beoordeeld en zijn tot de conclusie gekomen dat deze zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en gebaseerd zijn op gebalanceerde overwegingen.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing en automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole – Algemeen (2/3)

Single Information Single Audit (SiSa)

In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd voor ontvangen specifieke uitkeringen en gerelateerde bestedingen door middel van de SiSa-bijlage. Het Rijk en provincies maken in toenemende mate gebruik van deze specifieke uitkeringen. Ook in 2023 is het aantal regelingen toegenomen. Het afzonderlijk verantwoorden van deze specifieke regelingen zorgt voor de ambtelijke medewerkers voor een verzwaring van de administratieve lasten. De controledruk neemt zowel voor de ambtelijke organisatie als voor ons als accountant toe. Wij adviseren u om in 2024 verder te investeren in de doorontwikkeling van het P&C-proces en aandacht te blijven houden voor de SiSa-verantwoordingen.

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening 2023 genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2023. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Voor een nadere toelichting op de uitkomsten van onze controle verwijzen wij naar bijlage B.

Specifieke uitkeringen

De verantwoording in de SiSa-bijlage heeft voor bepaalde regelingen een 1 op 1 relatie met de verantwoorde overlopende actief of passief post. De omvang van de verantwoorde besteding resulteert in een nog te ontvangen bedrag of in een vooruitontvangen bedrag van de subsidieverstrekker.

Naar aanleiding van onze controle bleek voor diverse regelingen dat het verloop van de balansposities niet consistent was met de verantwoording in de SiSa bijlage. Daarom hebben diverse correcties plaatsgevonden ten opzichte van de concept-jaarrekening.

Frauderisicoanalyse

Het college heeft een frauderisicoanalyse opgesteld. Wij adviseren het college om dit periodiek te bespreken zodat deze analyse een zichtbaar en vast onderdeel van de interne beheersomgeving wordt.

Wij adviseren u verder in de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag, een tekstuele toelichting op te nemen inzake frauderisico's.

Rechtmatigheids- verantwoording

Uit onze werkzaamheden voor de rechtmatigheidsverantwoording zijn geen bevindingen gebleken. In de opgenomen toelichtingen van het college hebben we geen afwijkingen geconstateerd en achten we de werkzaamheden van het college toereikend om tot een oordeel te komen. Voor een nadere toelichting verwijzen we u naar het hoofdstuk rechtmatigheidsverantwoording in dit verslag.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de
controle

Rechtmatigheids-
verantwoording

Analyse vermogen en
resultaat

Interne beheersing en
automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole – Algemeen (3/3)

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet Normering Topinkomens (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 223.000 niet te boven gaan. Daarnaast dient u het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

Uit de werkzaamheden blijkt dat in 2023 voor de topfunctionarissen en overige medewerkers geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen en dat de WNT juist is verantwoord in de jaarstukken.

Presentatieverschillen

In de jaarrekening worden in de toelichting op de balans verloopoverzichten opgenomen ten aanzien van balansposten, waaronder Materiële vast activa en de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen. Deze toelichting geeft het verloop van de balanspost in het begrotingsjaar weer.

Vanuit onze controlewerkzaamheden hebben wij vastgesteld dat het verloop niet in alle gevallen juist is gepresenteerd. De begin- en eindstand zijn juist weergegeven, echter is in bepaalde gevallen het verloop onduidelijk of niet juist weergegeven.

Dit leidt niet tot een cijfermatig controleverschil.

Analyse vermogen en resultaat

Het gerealiseerde resultaat (inclusief de mutaties in de reserves) bedraagt € 4.743.000 voordelig versus een begroot resultaat (na wijziging) van -€ 2.258.000 (nadelig).

Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij naar de jaarstukken 2023, onderdeel Toelichting op het overzicht van baten en lasten. In die toelichting worden de afwijkingen per programma gespecificeerd met de voor- en nadelen.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de
controle

Rechtmatigheids-
verantwoording

Analyse vermogen en
resultaat

Interne beheersing en
automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole - Grondexploitaties (1/2)

Grondexploitaties

Bij het opstellen van de jaarrekening moet het college belangrijke boekhoudkundige schattingen, beoordelingen en aannames toepassen en toelichten. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en aannames van het college beoordeeld en zijn tot de conclusie gekomen dat deze zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en goed uitgebalanceerde overwegingen. Deze paragraaf bevat een overzicht van onze bevindingen met betrekking tot die schattingen en oordelen.

Door uw gemeente is de exploitatieberekening van de grondexploitaties ten behoeve van de jaarrekening 2023 geactualiseerd. Wij hebben vastgesteld dat de uitgangspunten aanvaardbaar zijn.

Het verloop van de bouwgronden in exploitatie is als volgt:

Verloopoverzicht bouwgronden in exploitatie	Bedrag * € 1.000
Stand per 1 januari 2023 - boekwaarde	€ 4.547
Vermeerderingen	€ 1.967
Verminderingen	€ 5.204
Boekwaarde voor resultaat	€ 1.310
Winstneming tussentijds	€ 815
Verliesvoorziening	€ 2.959
Stand per 31 december 2023 - boekwaarde	- € 834

Ten opzichte van 2022 is de boekwaarde van de bouwgronden in exploitatie met € 2.422.000 afgenomen. In 2023 is er voor € 1.967.000 geïnvesteerd in de grondexploitaties en hebben er verkopen plaatsgevonden voor € 3.695.000. De grondexploitatie Dommelkwartier is in 2023 afgesloten.

Voor een verdere toelichting over de grondexploitaties verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid in uw jaarverslag.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheids-
verantwoording

Analyse vermogen en
resultaat

Interne beheersing en
automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole – Grondexploitaties (2/2)

Gehanteerde parameters

Wij hebben de parameters en uitgangspunten van de grondexploitaties gecontroleerd. Wij hebben vastgesteld dat de parameters zijn geactualiseerd als gevolg van de inflatie die in de loop van 2023 is ontstaan. De parameters voor de grondexploitaties zijn evenwichtig bepaald

- De rekenrente is gehanteerd op 0,86%. De rekenrente is gebaseerd op het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande lening portefeuille op basis van de verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen en wordt daarmee op een consistente wijze berekend.
- De kostenindexatie bedraagt 4% voor het jaar 2024, 3% voor het jaar 2025 en 2026 en 2% vanaf het jaar 2027. De kostenraming is geactualiseerd op basis van de percentages zoals uitgebracht door Metafoor.
- De opbrengstenindexatie bedraagt 0% voor het jaar 2024, 0,3% voor het jaar 2025 en 2026 en 2% vanaf het jaar 2027.
- De gehanteerde disconteringsvoet betreft 2% en is daarmee conform de voorschriften van de Commissie BBV in de notitie grondexploitaties.

Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden zijn we tot de conclusie gekomen dat de exploitatieopzetten zijn gebaseerd op valide uitgangspunten. De uitgangspunten en veronderstellingen zijn met name bepaald op basis van ervaringscijfers vanuit referentieprojecten, bestekramingen /aanbestedingen en inzichten van medewerkers binnen de eigen organisatie en ramingen van externe adviseurs. Aandachtspunt is het toereikend onderbouwen van de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de nog te maken kosten in de grondexploitatie. Wij hebben vastgesteld dat de parameters en uitgangspunten voor de grondexploitaties evenwichtig zijn bepaald.

Tussentijdse winstnemingen

Het BBV schrijft voor dat winst bij grondexploitaties tussentijds genomen dient te worden op basis van de Percentage-of-Completion (POC) methode. In 2023 is zichtbaar dat € 815.000 aan winst is verantwoord. Deze tussentijdse winst ziet voornamelijk toe op de grondexploitatie Lage Heide wonen, Lage Heide landgoederen en Lage Heide natuur wat in feite één grondexploitatie is van € 726.000. Deze winstname hangt samen met de grondverkoop in 2023. De tussentijdse winst is voor € 74.000 te laag verantwoord. Zie ook Bijlage A – Niet-gecorrigeerde bevindingen.

Verliesvoorziening

In de verslaggevingsstandaarden van het BBV is opgenomen dat verlies van een grondexploitaties voorzien moet worden op het moment dat het verlies bekend is. De gemeente heeft de keuze om de voorziening op te nemen tegen nominale waarde (ook wel eindwaarde genoemd) of tegen de contante waarde.

De verliesvoorziening is gebaseerd op de eindwaarde volgens de financiële verordening en de grondslagen in de jaarrekening.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheids-verantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing en automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole – Voorzieningen (1/3)

Voorzieningen - algemeen

Wij hebben gecontroleerd of de voorzieningen van de gemeente Valkenswaard toereikend zijn. Daarbij hebben we specifiek beoordeeld of de gevormde voorzieningen voldoen aan de eisen en voorwaarden van het BBV. In artikel 44 van het BBV is opgenomen dat voorzieningen (alleen) gevormd moeten worden voor:

1. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
2. Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
3. Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
4. Bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.
5. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Overigens geldt dat altijd voldoende onderbouwing aanwezig dient te zijn alvorens een voorziening gevormd mag worden. Voor de opgenomen voorzieningen in de jaarrekening hebben wij deze ontvangen en beoordeeld.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheids-verantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing en automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole – Voorzieningen (2/3)

Voorziening pensioen wethouders

Voor de pensioenopbouw van bestuurders is deze voorziening gevormd. Op basis van de regelgeving is dit verplicht. Deze voorziening heeft per ultimo 2023 een stand van € 3.439.000.

Aan de pensioenvoorziening wethouders liggen actuariële berekeningen ten grondslag, gebaseerd op het sinds 2020 geldende nieuw Financieel Toetsingskader. Deze zijn gemaakt door Visma. Bij het opstellen van de berekeningen gebruikt Visma de volgende parameters:

Berekeningsdatum: 31 december 2023
Rekenrente: 3,16%
Sterftetabel: GBM/GBV 2016-2021 met een leeftijdsterugstelling

De berekeningsdatum en gebruikte rekenrente zijn conform de aanwijzingen die het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in haar circulaire d.d. 8 december 2023 heeft voorgeschreven. De voorziening sluit aan bij de actuariële berekeningen van Visma en het aantal opgenomen personen is juist en volledig.

Voorziening verlof

Met ingang van 2022 is het voor ambtenaren op basis van de CAO mogelijk om uren te reserveren als spaarverlof. Met het saldo spaarverlof kunnen ambtenaren sparen om eerder met pensioen te gaan of om bijvoorbeeld een sabbatical te nemen. De gemeente loopt hiermee tegen een financiële verplichting aan omdat een ambtenaar geen werkzaamheden verricht in een bepaalde periode, maar wel doorbetaald wordt.

Op grond van het BBV dient hiervoor een voorziening gevormd te worden, waardoor de kosten dienen te worden genomen in het jaar waar het recht op verlof ontstaat. Daarbij dient tevens een voorziening gevormd te worden voor uren die omgezet kunnen worden in verlof. De gemeente Valkenswaard heeft beleid gevormd over hoe verlofuren en bovenwettelijke verlofuren in de voorziening opgenomen dienen te worden.

De gemeente Valkenswaard heeft deze voorziening in de jaarrekening verantwoord en heeft deze bepaald op € 346.000. De voorziening is juist en volledig verwerkt in de jaarrekening conform de kaders van het BBV.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheids-
verantwoording

Analyse vermogen en
resultaat

Interne beheersing en
automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole – Voorzieningen (3/3)

Voorzieningen groot onderhoud

Lasten van groot onderhoud kunnen in het jaar van ontstaan ten laste van een vooraf gevormde voorziening worden gebracht (artikel 44 lid 1c BBV). Een dergelijke voorziening wordt door de raad gevormd, op grond van de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet, om de lasten groot onderhoud over meerdere begrotingsjaren te egaliseren.

De gemeenteraad heeft voor groot onderhoud een egalisatie voorziening getroffen voor wegen € 784.000.

De gemeenteraad heeft hiervoor een meerjarig onderhoudsplan vastgesteld, waarop de onderhoudsvoorziening in de jaarrekening is gebaseerd. Een belangrijk aspect bij kostenegalisatievoorzieningen is dat er een gedegen en betrouwbaar onderhoudsplan is opgesteld, welke ook daadwerkelijk wordt gevolgd. Alleen dan kan de stand en het verloop van de onderhoudsvoorziening betrouwbaar worden geschat en mag de voorziening in de jaarrekening worden opgenomen.

In deze paragraaf hebben wij een toelichting van onze werkzaamheden en bevindingen worden opgenomen.

Wegen

Er is een voorziening voor onderhoud wegen gevormd conform het beheer en beleidsplan wegen 2021 - 2030. De voorziening heeft ultimo 2023 een stand van € 784.000. De dotatie bedraagt jaarlijks € 800.000. Er heeft in 2023 een onttrekking voor uitgevoerd onderhoud plaatsgevonden die lager ligt dan de toevoeging aan de voorziening. Het uitgestelde onderhoud zal in komende jaren worden uitgevoerd.

Graag blijven wij met u in gesprek over de ontwikkelingen van de kostenegalisatievoorzieningen in 2024.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheids-
verantwoording

Analyse vermogen en
resultaat

Interne beheersing en
automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Kernpunten van onze jaarrekeningcontrole – Sociaal domein

Persoonsgebonden budgetten WMO en jeugdzorg

De SVB controleert zorgovereenkomsten, toetst facturen en declaraties uitbetaald aan zorgverleners of andere instellingen. Uw gemeente verstrekt beschikkingen PGB en is verantwoordelijk voor een adequate cliëntregistratie en het vaststellen van de prestatielevering.

Uit de accountantscontrole 2023 bij de SVB blijkt dat landelijk sprake is van een oordeel beperking. Ten aanzien van de met rechtmatigheidsfouten zijn de foutpercentages opgenomen in de gemeente specifieke projectbrieven. Zowel de financiële rechtmatigheidsfout (t.b.v. de rechtmatigheidsverantwoording) als de financiële getrouwheidsfout leiden voor de gemeente Valkenswaard niet tot een controleverschil boven de rapporteringstolerantie.

De SVB toetst niet op de levering van de zorg. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente, middels aanvullende onderzoeken, voldoende werkzaamheden heeft verricht om de prestatielevering zelfstandig vast te stellen. Hierdoor resteert geen onzekerheid ten aanzien van PGB budgetten.

Productieverantwoordingen

Uw gemeente heeft voor de financiële verantwoording van de Jeugdzorg en WMO een aansluiting gemaakt tussen de financiële administratie en zorgadministratie op basis van het berichtenverkeer. Tot slot is er aansluiting gezocht met de ontvangen productieverantwoordingen van de zorgleveranciers.

De productieverantwoordingen worden voorzien van een controleverklaring. Op het moment dat de controleverklaring een goedkeurend oordeel heeft, hebben wij voldoende zekerheid over de getrouwheid van deze kosten WMO en Jeugdzorg inclusief prestatieverklaring.

Voor een deel van de bestedingen zonder productieverantwoording en goedkeurende controleverklaring heeft de gemeente verbijzonderde interne controle werkzaamheden uitgevoerd om de nauwkeurigheid van de lasten WMO en Jeugd vast te stellen.

Voor het resterende van de lasten WMO en Jeugdhulp waarvoor de gemeente geen verbijzonderde interne controle werkzaamheden heeft uitgevoerd geldt daarmee dat de prestatielevering niet is vastgesteld en de bestedingen van WMO € 557.000 en Jeugdhulp € 421.000 onzeker zijn. Het totaal van onzekerheden heeft geen invloed op het goedkeurend oordeel van de controleverklaring.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing en automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Verantwoordelijkheden m.b.t. fraude

Uw verantwoordelijkheid

- De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij de gemeenteraad en het college. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het opzetten en onderhouden van interne beheersmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële rapportage, de werking van de bedrijfsvoering en naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.
- Het uitvoeren, vastleggen en actualiseren van de frauderisicoanalyse als geïntegreerd onderdeel van de bij uw gemeente in gebruik zijnde interne beheersing, een evaluatie van de mogelijke impact en waarschijnlijkheid van frauderisico's en de ondernomen acties om frauderisico's te beperken, inclusief de risico's van omkoping, corruptie en frauderisico's met betrekking tot cybersecurity.
- Het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van uw gemeente integer zijn en ethisch gedrag bevorderen.
- Het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van de met governance belaste personen en het college wordt gebracht; en
- Daarnaast zijn de met governance belaste personen verantwoordelijk voor het monitoren van het risico op managementfraude, voor het bepalen of de interne beheersmaatregelen voldoende zijn om frauderisico's te identificeren, voor de beoordeling van de competentie en integriteit van zichzelf en van het overige management en voor het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag.

Onze verantwoordelijkheid

- Wij hebben een fraudediscussie gevoerd en bevestigingen verkregen van de met governance belaste personen, het college en anderen binnen de gemeente ten aanzien van de interne beheersing, risico-inschattingen (inclusief de processen om de risico's op fraude in de gemeente te identificeren en erop in te spelen), en eventuele kennis met betrekking tot fraude of vermoede fraude.
- Verder hebben wij het college verzocht om informatie die het eventueel aan zijn werknemers heeft meegedeeld over haar visie op bedrijfspraktijken en ethisch gedrag.
- Daarnaast hebben wij inzicht verkregen in de wijze waarop de met governance belaste personen toezicht uitoefenen op de door het college gevolgde processen om de risico's op fraude te identificeren en hierop in te spelen.
- Wij hebben de geplande controlewerkzaamheden besproken met de met governance belaste personen.
- Wij moeten adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude.
- Wij rapporteren over onze gevolgde controleaanpak met betrekking tot fraude(risico's) in de controleverklaring.

Geen aanwijzingen van fraude

Tijdens onze controlewerkzaamheden zijn geen aanwijzingen van fraude onder onze aandacht gekomen.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheids-verantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing en automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Significante frauderisico's

Risico	Uitgevoerde controlewerkzaamheden
Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management (inclusief superusers)	Het risico op het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het college van burgemeester en wethouders hebben wij ondervangen door het selecteren van journaalposten op basis van risicocriteria, zoals de memoriaalboekingen en de schattingsposten. Deze journaalposten alsook de belangrijke schattingen van het college van burgemeester en wethouders, zoals de waardering van vaste activa en debiteuren en de volledigheid van de voorzieningen, hebben wij in detail gecontroleerd. Eveneens hebben wij de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen.
Het frauderisico op onrechtmatige betalingen komt voort vanuit een aantal bevindingen zoals ook opgenomen in de managementletter 2023: • Er is geen <u>zichtbare</u> controle op de betaalbatch; • Er is geen <u>zichtbare</u> controle op de SHA-code.	Wij hebben dit risico kunnen mitigeren door gegevensgerichte detailcontroles uit te voeren, waaronder de aansluiting van het bankrekeningnummer van inkoopfacturen en subsidieverstrekingen met de daadwerkelijke betaling en een analyse op dubbele bankrekeningnummers bij dezelfde crediteuren. Uit onze werkzaamheden zijn geen indicaties voor frauduleuze betalingen naar voren gekomen. Aanvullend merken wij op dat het proces van betalingen is ondergebracht bij de Samenwerking A2.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing en automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

3. Rechtmatigheidsverantwoording

Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (1/4)

Conclusie rechtmatigheid

In de jaarrekening heeft het college de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Het college concludeert dat de rechtmatigheidsfouten de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens niet overstijgen. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt een nadere toelichting gegeven op de totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording.

Op basis van onze werkzaamheden kunnen wij instemmen met de conclusie van het college en constateren wij dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave biedt. In dit hoofdstuk geven wij een nadere toelichting voor de relevante onderdelen.

Definitie rechtmatigheid

Het juridische begrip rechtmatigheid heeft betrekking op alle geldende wet- en regelgeving. Rechtmatigheid is dan het handelen in overeenstemming met de wet- en regelgeving. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is een minder omvattend begrip. Hierbij bestaat er een duidelijke relatie met het financieel beheer. Er moet immers worden verantwoord dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat om de financiële beheershandelingen.

Verantwoordings- en rapportagegrens

De verantwoordingsgrens valt binnen een bandbreedte van 0% en 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief eventuele toevoegingen aan de reserves. Voor zowel de fouten als voor onduidelijkheden afzonderlijk geldt hetzelfde percentage, waarbij fouten en onduidelijkheden niet bij elkaar opgeteld worden. We hebben vastgesteld dat in de financiële verordening de verantwoordingsgrens is bepaald op 1% van de totale lasten. De rapporteringsgrens is bepaald op € 50.000

Normen en toetsingskader

Het normenkader voor de rechtmatigheidsverantwoording betreft uw inventarisatie van de voor de verantwoording relevante wet- en regelgeving. Het normenkader heeft u geactualiseerd op basis van wijzigingen in wet- en regelgeving. Uw inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe- en eigen regelgeving. We constateren dat het normenkader aansluit op de geldende externe- en eigen regelgeving.

Het operationaliseren van het normenkader is een taak van het college en wordt in principe vastgelegd in een toetsingskader. In het toetsingskader wordt per wet/regeling/verordening vastgelegd welke artikelen relevant zijn voor uw toetsing. Uw gemeente heeft ervoor gekozen om het toetsingskader te integreren in het normenkader en de verdere operationalisatie uit te werken in de checklists die bij het uitvoeren van de interne controles worden gehanteerd.

Totstandkoming rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording van het college is gebaseerd op interne controles die, gebaseerd op het vastgestelde interne controle plan, door de organisatie zijn uitgevoerd. Wij constateren dat de relatie tussen de verantwoorde fouten in de rechtmatigheidsverantwoording en de bevindingen vanuit de uitgevoerde interne controle niet duidelijk worden vastgelegd. De dossiervorming / onderbouwing voor de rechtmatigheidsverantwoording moet verder worden verbeterd.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing en automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (2/4)

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium).

Uitgangspunt is het niveau waarop de gemeenteraad de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft, in lijn met de door u vastgestelde financiële verordening. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door de gemeenteraad zijn vastgesteld. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen door de wetgever bepaald (artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet) en heeft de gemeenteraad nader ingevuld en geconcretiseerd in de financiële verordening.

Uw gemeenteraad heeft het begrotingscriterium geconcretiseerd in hoofdstuk 3 van het controleprotocol. Daar worden richtlijnen geconcretiseerd wanneer afwijkingen van de begroting of vastgestelde kredieten verwijtbaar of acceptabel zijn. Over- en onderschrijdingen op de begroting worden op programmaniveau beoordeeld.

In basis dienen de financiële beheershandelingen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de juiste investering, het toereikend zijn van het begrotingsbedrag en het begrotingsjaar van belang zijn.

Als blijkt dat de gerealiseerde lasten hoger zijn dan de, ook na de laatste begrotingswijziging, geraamde bedragen dan kan er sprake zijn van onrechtmatige uitgaven (begrotingsonrechtmatigheid). Deze lasten zijn dan namelijk buiten het budgetrecht van de gemeenteraad tot stand gekomen.

In deze paragraaf gaan wij in op het begrotingscriterium en de verschillende onderwerpen die het begrotingscriterium raken.

De gemeenteraad bepaalt zelf op welk niveau de budgetten in de begroting en investeringen worden geautoriseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet en het controleprotocol.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing en automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (3/4)

Begrotingsrechtmatigheid - programma's

Uit onze werkzaamheden om de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording te toetsen zijn we niet tot een ander oordeel gekomen dan het college in de rechtmatigheidsverantwoording heeft verantwoord. Ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid heeft het college afwijkingen geconstateerd en daarbij, in lijn met de criteria die zijn vastgesteld in financiële verordening, geconcludeerd of sprake is van acceptabele afwijkingen. Afwijkend ten opzichte van voorgaande jaren is dat ook de acceptabele begrotingsafwijkingen meewegen in het rechtmatigheidsoordeel van het college, hier is sprake van een aanzienlijke normverzwaring. De uitkomsten van deze analyse hebben wij onderstaand samengevat.

Soort	Bedrag'000
Overschrijdingen lasten producten	€ 726
Overschrijdingen investeringsbudgetten	€ -
Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 205
Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid	€ -
TOTAAL	€ 931
Totaal van bovenstaande begrotingsafwijkingen die passen binnen de afspraken met de raad en derhalve op basis van hoofdstuk 3 van het controleprotocol als acceptabel zijn aangemerkt	€ 726

Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik criterium

De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium).

Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden te voorkomen, zijn functionerende beheersmaatregelen nodig. Het gaat er bij het M&O-criterium om dat in de organisatie effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik te voorkomen, dan wel op te sporen, en dat vigerende wet- en regelgeving duidelijk is, aangepast is aan actuele omstandigheden en te handhaven is. Om dit te bewerkstellingen is een mix van maatregelen nodig.

De gemeente Valkenswaard heeft een overkoepelende nota M&O-beleid vastgesteld, en heeft vanuit de interne controle aandacht voor misbruik en oneigenlijk gebruik. Vanuit de verbijzonderde interne controle zijn diverse deelwaarnemingen verricht ten aanzien van het rechtmatigheidsaspect. De uitgevoerde werkzaamheden geven geen indicatie tot een rechtmatigheidsfout. Ook uit onze werkzaamheden ten aanzien van de getrouwheid blijken geen bevindingen die indicatie geven tot een fout in het kader van het M&O-criterium.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing en automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarrekening - Rechtmatigheidsverantwoording (4/4)

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

In de hierna volgende paragrafen worden de voorwaarden met de hoogste impact / risico binnen de jaarrekening nader toegelicht.

Voorwaardencriterium - Aanbestedingswet

De regels over aanbesteden staan in de Aanbestedingswet 2012 en het Aanbestedingsbesluit. Om de rechtmatigheid van de aanbestedingen vast te stellen heeft u een analyse uitgevoerd op de verstrekte inkoopopdrachten over een periode van vier jaar. In de analyse heeft u beoordeeld of de opdrachten tijdig zijn aanbesteed. Voor de aanbestede opdrachten is beoordeeld of de realisatie van de inkoopopdracht aansluit op de aanbesteding.

Wij constateren dat er voldoende aandacht binnen de organisatie is voor het naleven van de Europese aanbestedingsregels. Wel adviseren wij u het model dat gehanteerd wordt voor de spendanalyse aan te passen om zodoende alle controlepunten ten aanzien van het naleven van de vigerende aanbestedingsregels zichtbaar te controleren en te onderbouwen. In dit kader kan het best worden aangesloten bij het controlemodel van beter aanbesteden.

Er zijn geen afwijkingen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen geconstateerd.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de
controle

Rechtmatigheids-
verantwoording

Analyse vermogen en
resultaat

Interne beheersing en
automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

4. Analyse vermogen en resultaat

Jaarverslag – Kwaliteit toelichtingen en belangrijkste kengetallen

Jaarverslag voldoet aan eisen BBV

In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan de eisen die het BBV hieraan stelt.

Kwaliteit paragrafen

De paragrafen in de jaarstukken voldoen aan de gestelde eisen en geven een nadere toelichting over het door gemeente Valkenswaard gevoerde beleid.

Verenigbaarheid jaarrekening en jaarverslag

Wij zijn verplicht vast te stellen of wij op grond van de tijdens de controle verkregen informatie onjuistheden of tegenstrijdigheden hebben geconstateerd tussen de jaarrekening en het jaarverslag die gebruikers van de jaarstukken zouden kunnen beïnvloeden. Dit is naar onze mening niet het geval.

Informatiewaarde

We hebben de informatiewaarde van uw jaarstukken gebaseerd op de inzichtelijkheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses vanuit het perspectief van de gemeenteraad. Naar onze mening geven de in de jaarstukken opgenomen toelichtingen het benodigde inzicht.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing & automatisering

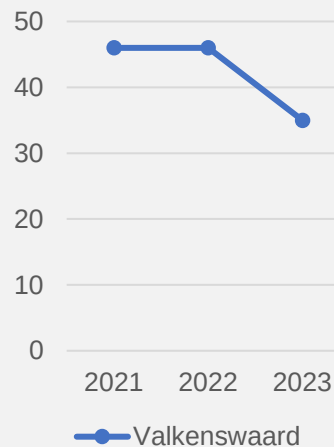

Externe ontwikkelingen

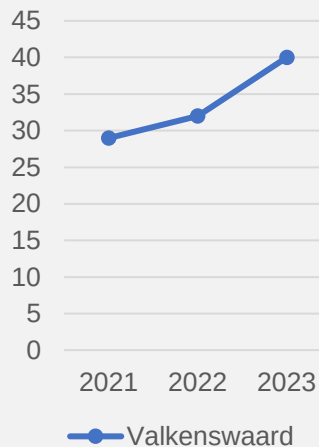

Bijlagen

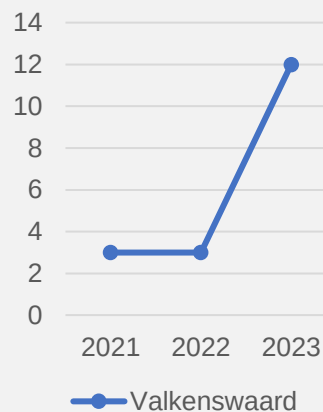
Netto schuldquote

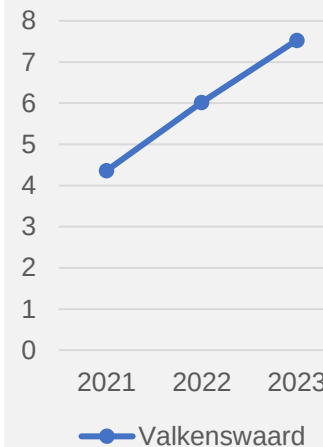
Solvabiliteit

Structurele exploitatieruimte

Weerstandsratio

Jaarverslag – Toelichting kengetallen

Relatie tussen kengetallen

Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden verkregen van de financiële positie van uw gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van uw financiële positie. De analyse van de weerstandsratio en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol is vastgesteld of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat.

Weerstandsvermogen

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen bedraagt volgens deze paragraaf € 23.471.000 (2022: € 18.297.000).

In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. Uw organisatie heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan gewogen risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op € 3.115.800 (2022: € 3.037.500).

Wanneer het weerstandsvermogen wordt gedeeld door het risicobedrag ontstaan de volgende weerstandsratio's: 7,53 (voor 2023) en 6,02 (voor 2022).

Het weerstandsvermogen dient op basis van de eigen norm van de gemeente Valkenswaard minimaal 1,0 te betreffen. Een ratio boven 2 wordt als uitstekend beoordeeld.

Solvabiliteit en netto schuldquote

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2023 40% (2022: 32%). Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger het percentage is, hoe beter de gemeente Valkenswaard in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen. De solvabiliteit is toegenomen ten opzichte van voorgaand jaar.

De netto schuldquote bedraagt 35% (2022: 46%). Deze ratio geeft aan in hoeverre de schulden zich verhouden tot de jaarlijkse baten. De netto schuldquote is in 2023 iets verbeterd ten opzichte van 2022, maar zolang de score onder 90% blijft, is sprake van de minst risicovolle categorie.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar het hoofdstuk financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de jaarstukken.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing & automatisering

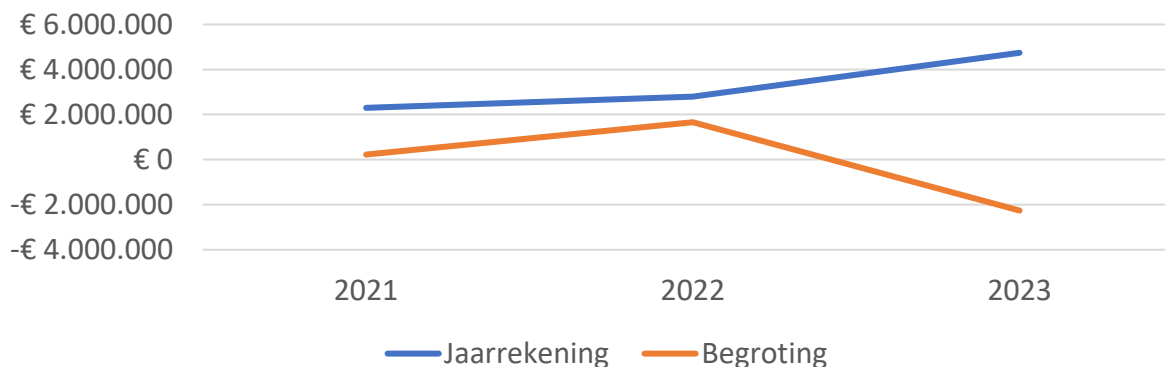
Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Jaarverslag – Voorspellend vermogen

Resultaat versus gewijzigde begroting

Analyse

De grafiek hierboven laat het verschil tussen het begrote- en gerealiseerde saldo van baten en lasten over de afgelopen drie jaren zien. Hierbij valt op dat de realisatie in de afgelopen jaren steeds voordeliger is uitgevallen dan was begroot (na wijzigingen).

Voor het boekjaar 2023 zijn de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting door het college nader toelichting op de programma's in de jaarstukken.

Conclusie financiële positie

De financiële positie van gemeente Valkenswaard is ultimo 2023 voldoende en u bent derhalve in staat om toekomstige tegenvallers, zoals nu onderkend in de risicoparagraaf op geld en op kans van het vóórkomen, op te vangen.

De programmabegroting 2024-2027 laat een tekort zien voor het jaar 2026 van € 376K. Hoe het tekort gedekt kan / zal worden is daarmee nog niet duidelijk. Gezien de onzekerheid als gevolg van ontwikkelingen in het gemeentefonds (structurele uitname van € 3 miljard) en de beoogde aanpassing van de financieringssysteem vanuit het Rijk, adviseren wij u om de ontwikkeling van de verwachte begrotingssaldi nauwgezet te blijven volgen.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing & automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

5. Interne beheersing & automatisering

Samenvatting interne beheersing en automatisering

Samenvatting bevindingen managementletter 2023

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2023 hebben wij in het najaar van 2023 de tussentijdse (interim) controle uitgevoerd. Deze interim-controle is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen de gemeente Valkenswaard en met name gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens. Onze bevindingen, voortvloeiend uit de interim-controle, zijn vastgelegd in onze managementletter van d.d. 21 december 2023.

Uit onze interim-controle blijkt dat de gemeente Valkenswaard haar zaken beheersmatig voldoende op orde heeft, voor zover wij dat beoordelen in het licht van de jaarrekeningcontrole. Zie hiervoor ook de tabel met onze procesmonitor. Ons beeld is dat de administratieve organisatie en interne beheersing (de controles binnen de processen, gecombineerd met de verbijzonderde interne controles) van de gemeente voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Voor onze specifieke bevindingen en overige aanbevelingen (verbeterpunten) verwijzen wij u naar de genoemde managementletter.

Proces	Status 2023
Financial reporting (P&C Cyclus)	
Inkopen en aanbestedingen (GRS A2)	
Betalingen (GRS A2)	
Treasury	
Personeel en salarisadministratie (GRS A2)	
Omgevingsvergunningen	
Subsidieverstrekingen	
Verhuur en pachten	
Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)	
Jeugdhulp	
Uitkeringen	
Grondexploitatie	
Belastingen en heffingen (GRS A2)	

Status agenda	
	De inrichting van het proces is zodanig dat een (deels) systeemgerichte controle mogelijk is. De systeemgerichte controle is alleen mogelijk wanneer proces opzet is beschreven, de IT passende maatregelen heeft, toereikende interne beheersing en de VIC de werking heeft vastgesteld.
	De inrichting van het proces voldoet gedeeltelijk, maar de risico's die ermee samenhangen, vormen geen directe bedreiging voor de bedrijfsprocessen
	De inrichting van het proces voldoet niet en geeft wezenlijk aanvullende risico's voor de jaarrekeningcontrole.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheids-verantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing & automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Significante bevindingen interim-controle

#	Bevinding	Impact	Stand van zaken follow-up en conclusie
1.	<i>Inkopen</i> Geen functiescheiding (4-ogen principe) bij inkopen		Risico: Lasten verantwoord in de jaarrekening waarvoor geen (bewijs voor) prestatie is geleverd in het boekjaar. Aanbeveling: Wij adviseren u om de autorisatie van de prestatie (Q) en prijs (P) middels een vier-ogen principe af te dwingen in het systeem. Op dit moment is het mogelijk dat een budgethouder zelfstandig zowel voor de P als Q autoriseert. Aanvullende werkzaamheden jaarrekening 2023: Steekproef op de inkopen waarbij achteraf alsnog de prestatielevering wordt vastgesteld. Integrale controle inkopen die niet door twee personen zijn geautoriseerd.
2.	<i>Betalingen</i> Geen zichtbare controle op SHA- code		Risico: Het risico dat lasten (en betalingen) zijn verantwoord in de jaarrekening die mogelijk onrechtmatig zijn. De SHA-code is een controletotaal getal van een betaalbestand. Wanneer deze code van het goedgekeurde betaalbestand gelijk is aan de SHA-code van het daadwerkelijk ingelezen bestand in de bankapplicatie, is gecontroleerd dat er geen wijzigingen hebben plaatsgevonden tussen goedkeuring en betaling. Er vindt geen controle plaats op SHA-code waardoor niet zeker is vastgesteld dat er geen wijziging heeft plaatsgevonden. Aanbeveling: Wij adviseren u de controle op het batch en hash total in te voeren en deze zichtbaar vast te leggen. Werkzaamheden jaarrekening 2023: Steekproef op de betalingen waarbij wordt vastgesteld dat betalingen rechtmatig hebben plaatsgevonden (juiste bankrekeningnummer en juiste bedrag).

Wij merken op dat het proces van betalingen is ondergebracht bij de Samenwerking A2.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheids-verantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing & automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

IT-omgeving – active directory

Zoals ook in onze managementletter 2023 opgenomen was de IT-documentatie gedurende de interim-controle opgeleverd. Hierdoor vindt rappertering over deze bevindingen plaats in dit accountantsverslag.

Hierbij merken wij op dat de bevindingen toezien op het boekjaar 2023, waarbij wij van de organisatie begrijpen dat in het jaar 2024 reeds de nodige stappen zijn gemaakt en een deel van onderstaande bevindingen achterhaald is. Bij onze interim-controle in het najaar 2024 zullen wij de follow-up van de bevindingen door de organisatie nagaan.

Aanvullend merken wij op dat de automatisering is ondergebracht bij de Samenwerking A2.

#	Bevinding	Impact	Stand van zaken follow-up en conclusie
1.	Logische toegangsbeveiligng		We hebben vastgesteld dat het wachtwoord om toegang te krijgen tot het systeem 180 dagen geldig is. Een maximale geldigheid van 90 dagen wordt als veilig beschouwd. Hiermee loopt de organisatie het risico dat informatiesystemen minder beschermd zijn waardoor gemakkelijk oneigenlijk toegang tot informatie kan worden verkregen waardoor financiële- en privacy schade kan ontstaan. Ook kunnen risico's ontstaan omtrent beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid van informatie. Wij adviseren u om de geldigheid van het wachtwoord te verkorten van 180 naar 90 dagen.
2.	Autorisatiebeheer		We hebben vastgesteld dat de organisatie geen goedgekeurde matrix ten aanzien van rollen en rechten heeft in combinatie met functieprofielen. Hierdoor loopt de organisatie het risico dat oneigenlijk toegang tot informatie kan worden verkregen waardoor financiële- en privacy schade kan ontstaan. Ook kunnen risico's ontstaan omtrent beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid van informatie. Wij adviseren u om een matrix ten aanzien van rollen en rechten in combinatie met functieprofielen op te stellen en deze door het management te laten goedkeuren.
3.	Monitoring		Er vindt geen logging plaats van accounts met sterke rechten (superusers). Hierdoor loopt de organisatie het risico dat oneigenlijk gebruik van sterke rechten onopgemerkt blijven. Wij adviseren u om de activiteiten van superusers te loggen.
4.	Cybersecurity		We hebben vastgesteld dat uw organisatie niet in staat is om dreigingen te detecteren zoals ransomware of virussen en Trojans, bijvoorbeeld door het inzetten van monitoring software op computer-, server- en/of netwerkniveau. Als gevolg hiervan is uw IT-infrastructuur onvoldoende beveiligd middels preventieve en detectieve maatregelen waardoor het risico ontstaat dat informatiesystemen onvoldoende beschermd zijn tegen malware (bijv. virussen, worms, spyware, spam). Wij adviseren u om een adequate patching en antivirus beleid toe te passen op de werkstations en applicaties.
5.	Incidenten management		We hebben vastgesteld dat uw organisatie geen communicatieplan heeft opgesteld om belanghebbenden tijdig en adequaat te informeren over een cyberincident. Hierdoor ontstaat het risico dat de informatiesystemen onvoldoende beschermd zijn tegen malware (bijv. virussen, worms, spyware, spam), Hacking, enz. Wij adviseren u om een communicatieplan op te stellen om belanghebbenden tijdig en adequaat te informeren over een cyberincident.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheids-verantwoording

Analyse vermogen en
resultaat

Interne beheersing &
automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

IT-omgeving – active directory (vervolg)

#	Bevinding	Impact	Stand van zaken follow-up en conclusie
6.	Incidenten management		Uw organisatie heeft geen crisisplan opgesteld om de impact van cyberincidenten te beperken, het incident zelf uiteindelijk te verhelpen en om helder te hebben wie welke rol vervult bij een cyberincident. Hierdoor ontstaat het risico dat de informatiesystemen onvoldoende beschermd zijn tegen malware (bijv. virussen, worms, spyware, spam), hacking, etc. Wij adviseren u om een crisisplan op te stellen.
7.	Incidenten management		We hebben vastgesteld dat uw organisatie niet jaarlijks oefent op het reageren op een gesimuleerd cyberincident. Hierdoor ontstaat het risico dat de informatiesystemen onvoldoende beschermd zijn tegen malware (bijv. virussen, worms, spyware, spam), hacking, etc. Wij adviseren u om jaarlijks te oefenen op het reageren op een gesimuleerd cyberincident, de uitkomsten hiervan te bespreken en te gebruiken voor het verbeteren van het communicatie- en crisisplan.
8.	Back-up and recovery		We hebben vastgesteld dat de back-up en recovery procedure niet wordt getest door een volledige restore uit te voeren. Door het ontbreken van een adequate periodieke restore is er geen zekerheid dat kritische gegevens verwerkingen tijdig hersteld kunnen worden. Wij adviseren u om periodiek een volledige restore uit te laten voeren.
9.	Service level agreement		Uw organisatie controleert niet periodiek of de service level agreements met externe partijen op het gebied van (bijvoorbeeld) back-up en recovery worden nageleefd. Door niet te toetsen of de afspraken op het gebied van back-up en recovery worden nageleefd is er geen zekerheid dat kritische gegevens verwerkingen tijdig hersteld kunnen worden. Wij adviseren u om jaarlijks te beoordelen of de gemaakte afspraken in de service level agreement worden nageleefd.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheids-verantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing & automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

IT-omgeving – applicaties

#	Bevinding	Impact	Stand van zaken follow-up en conclusie
1.	Autorisatiebeheer (Key2Finance, VRiS, AFAS en ZorgNed)		We hebben vastgesteld dat de organisatie geen goedgekeurde matrix ten aanzien van rollen en rechten heeft in combinatie met functieprofielen. Hierdoor loopt de organisatie het risico dat oneigenlijk toegang tot informatie kan worden verkregen waardoor financiële- en privacy schade kan ontstaan. Ook kunnen risico's ontstaan omtrent beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid van informatie. Wij adviseren u om een matrix ten aanzien van rollen en rechten in combinatie met functieprofielen op te stellen en deze door het management te laten goedkeuren.
2.	Autorisatiebeheer (Key2Finance, ZorgNed, Suite W&I en AFAS)		We hebben vastgesteld dat geen periodieke controle plaatsvindt op de userlijsten en autorisatiematrix. Hierdoor loopt uw organisatie het risico op financiële schade door het ontbreken van beleid en maatregelen voor controletechnische functiescheiding voor kritische processen en IT-systemen. Wij adviseren u een periodieke op de userlijsten en autorisatiematrix te laten uitvoeren.
3.	Monitoring (Key2Finance, ZorgNed, VRiS en AFAS)		We hebben vastgesteld dat er geen specifieke procedures/richtlijnen zijn ten aanzien van het beheer van accounts met sterke rechten. Hierdoor vindt het gebruik van sterke accounts niet op een beheerste manier plaats waardoor risico's ontstaan omtrent de beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid van informatie. Wij adviseren u om specifieke procedures/richtlijnen ten aanzien van het beheer van accounts met sterke rechten op te stellen.
4.	Logische toegangsbeveiliging (Suite W&I en VRiS)		We hebben vastgesteld dat er geen formeel wachtwoordbeleid is om in de applicatie in te loggen. Wij adviseren u om een formeel wachtwoordbeleid op te stellen voor deze applicatie om het risico op oneigenlijk toegang tot informatie te verlagen.
5.	Logische toegangsbeveiliging (Suite W&I en VRiS)		We hebben vastgesteld dat de applicatie een wachtwoord lengte van maximaal 10 karakters afdwingt. Een wachtwoord met ten minste 12 tekens in combinatie met ingeschakelde complexiteit wordt als veilig beschouwd. Wij adviseren u om in de applicatie een wachtwoordlengte van ten minste 12 tekens in combinatie met ingeschakelde complexiteit te laten afdwingen.
6.	Logische toegangsbeveiliging (Suite W&I en AFAS)		We hebben vastgesteld dat het wachtwoord om toegang te krijgen tot ZorgNed 100 dagen geldig is en tot AFAS onbeperkt geldig is. Een maximale geldigheid van 90 dagen wordt als veilig beschouwd. Hiermee loopt de organisatie het risico dat informatiesystemen minder beschermd zijn waardoor gemakkelijk oneigenlijk toegang tot informatie kan worden verkregen waardoor financiële- en privacy schade kan ontstaan. Ook kunnen risico's ontstaan omtrent beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid van informatie. Wij adviseren u om de geldigheid van het wachtwoord te verkorten van 180 naar 90 dagen.
7.	Logische toegangsbeveiliging (Suite W&I en VRiS)		Wij hebben vastgesteld dat de applicatie geen gebruik maakt van Multi Factor Authenticatie. Wij adviseren u om Multi Factor Authenticatie in te schakelen om toegang te verkrijgen tot het systeem om het risico tot oneigenlijk toegang tot informatie te verlagen.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheids-verantwoording

Analyse van impact en resultaat

Interne beheersing & automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Samenvatting interne beheersing en automatisering

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiserings-omgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat wij ons hier specifiek richten op de aspecten van de geautomatiseerde gegevensverwerking die van belang zijn voor de financiële verslaglegging. Wij geven geen oordeel over de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking van de gemeente als geheel.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheids-verantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing & automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

6. Externe ontwikkelingen

Externe ontwikkelingen (1/3)

Inhuur van externen

Op 1 mei 2006 is de Verklaring Arbeidsrelatie vervallen en vanaf dat moment is de Wet DBA van kracht geworden. Hierbij heeft de Belastingdienst in overleg modelovereenkomsten bij de inhuur van externen, direct of via bijvoorbeeld een uitzendbureau, of bemiddelingsbureau opgesteld.

Op het moment dat exact volgens deze regels wordt gewerkt, loopt de opdrachtgever geen risico, in de praktijk is dat echter over het algemeen niet zo. Een externe doet mee aan het personeelsfeest, ontvangt een kerstpakket, werkt op een laptop van de opdrachtgever, werkt er al jaren 4 dagen per week etc. De modelovereenkomsten voor vrije vervanging zijn bijvoorbeeld per 1 januari 2024 vervallen. Wij adviseren u om hier alert op te zijn bij het afsluiten van nieuwe overeenkomsten.

Tot en met 2024 geldt er vanuit de Belastingdienst nog het handhavingsmoratorium, maar dat vervalt per 1 januari 2025. Dit houdt in dat de Belastingdienst dan kan gaan naheffen, niet terug naar het verleden, maar wel vanaf dat moment. Op dit moment wordt er ook gecontroleerd door de Belastingdienst, zij hebben hiervoor extra personeel aangenomen en bij deze controles wordt vaak geconstateerd dat er geen sprake is van een externe, maar gewoon van een werknemer. Dit bijvoorbeeld omdat iemand via zijn eigen B.V. wordt ingehuurd tijdens ziek en piekdiensten. Voor uw organisatie is het derhalve van belang om in 2024 aandacht te hebben voor het proces van de inhuur van externen en ervoor zorg te dragen dat de onderliggende overeenkomsten voldoen aan de vereisten van de Belastingdienst.

NIS2

De cyberbeveiligingswet op grond van de Europese Network and Information Security (NIS2) richtlijn introduceert strenge(re) eisen op het gebied van cyber- en informatiebeveiliging voor de organisaties die onder de nieuwe wet als essentiële of belangrijke entiteit worden aangewezen.

Volgens de NIS2-regelgeving kan gemeente Valkenswaard als een NIS2 essentiële entiteit / belangrijke entiteit worden aangemerkt. Het moeten voldoen aan NIS2 is niet op basis van aanwijzing, maar automatisch. Belangrijke nieuwe verplichtingen zijn:

- Verplichting tot uitvoeren risicobeoordeling en nemen van passende maatregelen om risico's te mitigeren;
- Verplichting tot het melden van incidenten binnen 24 uur; en
- Verplichting tot het registreren in een Europees register.

Inwerkingtreding van de NIS2-regelgeving wordt verwacht per 1 september met handhaving vanaf 1 oktober 2024. Wij hebben begrepen dat u met de voorbereiding gestart bent. Het is van belang dat u tijdig uw voorbereidingen afrondt. Het niet voldoen aan de NIS2-regelgeving kan significante boetes tot gevolg hebben in de vorm van geldboetes als ook eventuele persoonlijke aansprakelijkheid van het college.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing & automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Externe ontwikkelingen (2/3)

Duurzaamheid - ESG

In een tijdperk waarin duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid centraal staan, wordt de noodzaak voor duurzaamheidsverslaggeving in de publieke sector steeds urgenter. Organisaties in de publieke sector hebben een intrinsieke verantwoordelijkheid om transparantie te bieden over hun impact op mens en milieu. Het opstellen en delen van een duurzaamheidsverslag is niet langer een optionele praktijk, maar eerder een essentiële stap naar het opbouwen van vertrouwen, het voldoen aan verwachtingen van belanghebbenden en het stimuleren van positieve verandering.

Duurzaamheidsverslaggeving is momenteel geen wettelijke vereiste voor organisaties in de publieke sector, maar het belang ervan wordt steeds groter. De samenleving hecht veel waarde aan duurzaamheid en verslaggeving hierover. Vanaf het boekjaar 2024 zullen beursgenoteerde bedrijven zich conformeren aan de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) en de European Sustainability Reporting Standards (ESRS) als leidende richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving.

Duurzaamheidsonderwerpen worden volgens de laatste standaarden gecategoriseerd in Environmental, Social en Governance, ofwel ESG. Dit gaat dus verder dan alleen klimaat gerelateerde aspecten. In de ESRS is een nuttig kader opgenomen van thema's die relateren aan ESG. Het is echter geen allesomvattend model, aangezien er voor organisaties mogelijk relevante thema's zijn die niet zijn opgenomen, en omgekeerd. Het kader en de thema's zoals opgenomen in de ESRS kan ook de publieke sector ondersteunen bij verantwoordingsprocessen.

Voor publieke organisaties die geen onderneming voeren (zijnde een grote B.V. of N.V.) is de CSRD momenteel niet van toepassing. Het is nog niet duidelijk of andere Nederlandse rechtspersonen waaronder die in de publieke sector in de toekomst mogelijk verplicht zullen worden om een duurzaamheidsverslag op te stellen. Mogelijk kunt u wel worden benaderd door een CSRD plichtige onderneming die u vragen stelt over uw duurzaamheidsbeleid en doelstellingen.

Gezien de kerntaak van de publieke sector om duurzame meerwaarde voor de samenleving te creëren, ligt het voor de hand dat de sector bekend is met het rapporteren van toegevoegde waarde in het jaarverslag. Het toevoegen van duurzaamheidsinformatie zou dan ook een logische stap zijn. De publieke sector kan hierbij leren van (beursgenoteerde) bedrijven om op die manier meer maatschappelijke waarde te genereren.

Indien u meer informatie wenst over dit onderwerp, verzoeken wij u dit aan te vragen bij uw bekende contactpersonen bij Flynth.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing & automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Externe ontwikkelingen (3/3)

Notitie Grondbeleid

Het nieuwe grondbeleid is een actualisatie van de notitie grondbeleid uit 2019. Vanwege de invoering van de Omgevingswet is een actualisatie noodzakelijk. Alle wijzigingen in de notitie die te maken hebben met de Omgevingswet treden in werking gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Alle overige wijzigingen treden in werking met ingang van begrotingsjaar 2025. Toepassing met ingang van de jaarrekening 2024 is mogelijk maar niet verplicht. Voor de tussenliggende periode is de notitie uit 2019 leidend aangevuld met het addendum uit december 2022 inzake warme gronden.

Naast aanpassingen in terminologie vanwege wijzigingen in wet- en regelgeving heeft de invoering van de Omgevingswet met name gevolgen voor de verslaggevingsaspecten bij faciliterend grondbeleid.

Notitie Rente

In de Notitie rente 2023 wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en –baten in de begroting en jaarstukken. Doelstelling van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en de jaarstukken en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie).

De belangrijkste wijziging betreft de rentetoerekening aan de grondexploitaties. Vanaf 2016 was in verband met de invoering van de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor grondexploitaties de rentetoerekening gebaseerd op het gemiddelde rentepercentage over het vreemde vermogen. In de praktijk hanteert de Belastingdienst een andere toerekening van rente aan de grondexploitaties. Hiermee is de noodzaak voor een afwijkend rentepercentage voor grondexploitaties vervallen en ligt het voor de hand de rente-omslag ook te gebruiken voor de rente aan de grondexploitaties. In het publiekrechtelijke kostenverhaal bij faciliterende grondexploitaties moet overeenkomstig de Omgevingswet voor de rentetoerekening wel een ander rentepercentage worden gehanteerd. Bij kostenverhaal op basis van een overeenkomst kunnen uiteraard ook afspraken worden gemaakt over het verrekenen van rente. De hoogte van het rentepercentage is dan onderdeel van de afspraken in de overeenkomst en kan afwijken van de omslagrente.

De bepalingen en richtlijnen van deze notitie treden in werking met ingang van het begrotingsjaar 2025. Eerdere toepassing bij de begroting 2024 is toegestaan. Met het verschijnen van deze notitie wordt de eerdere versie (gepubliceerd in 2017) buiten werking gesteld.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheids-verantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing & automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde bevindingen

Goedkeuringstoleranties getrouwheid	Fouten	Onzekerheden
Goedkeuringstolerantie (respectievelijk 1% en 3% van de totale lasten)	€ 1.155.170	€ 3.465.510
Rapporteringtolerantie fouten en onzekerheden (grens waarboven gerapporteerd wordt aan de raad)	€ 50.000	

Niet-gecorrigeerde bevindingen

Omschrijving	Fouten	Onzekerheden
Voorraad – winstneming POC Lage Heide	€ 74.000	N.v.t.
Overlopende passiva – factuur grondexploitatie	€ 62.000	N.v.t.
Overlopende passiva – factuur materiële vaste activa	€ 282.000	N.v.t.
Grondexploitatie – eliminatie baten en lasten	€ 262.000	N.v.t.
Reclassificatie netto vlottende schulden	€ 200.000	N.v.t.
Lasten – ten onrechte niet geactiveerd	€ 205.000	N.v.t.
Onttrekking reserve – dekking lasten	€ 205.000	N.v.t.
Lasten WMO – prestatielevering	N.v.t.	€ 557.000
Lasten Jeugdhulp – prestatielevering	N.v.t.	€ 421.000
Totaal	€ 1.290.000	€ 978.000

De ongecorrigeerde (gesaldeerde) verschillen zijn lager dan de materialiteit en hebben daarmee geen impact op het oordeel.

Bevestiging college van burgemeester en wethouders

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college bevestigt dat er naast bovengenoemde bevindingen geen sprake is van overige niet- gecorrigeerde fouten die, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening materieel (kunnen) zijn.

Conclusie: Bij de jaarrekening 2023 hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt inzake de getrouwheid.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheids-verantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing & automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2023

In onze controle zijn specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening.

Voor de werkzaamheden stelt het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) andere rapportage toleranties dan gehanteerd zijn bij de controle van uw jaarrekening. De rapporteringstolerantie per specifieke uitkering is:

- € 12.500 wanneer de omvangsbasis niet hoger is dan €125.000;
- 10% van de omvang wanneer de omvangsbasis tussen €125.000 en €1.000.000 ligt;
- € 125.000 wanneer de omvangsbasis hoger is dan € 1.000.000.

Wanneer de regelingen geen toelichting bevatten hebben we geen bevindingen geconstateerd met een omvang groter dan de rapportage tolerantie.

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring)					GOEDKEUREND
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening					GOEDKEUREND
Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid	
JenV A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-	-	-	
FIN B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-	-	-	
BZK C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	-	-	-	
BZK C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	-	-	-	
BZK C55	Aanpak energiearmoede	-	-	-	
BZK C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	-	-	-	
BZK C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	-	-	-	
BZK C94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	-	-	-	
BZK C210B	Meerjarige specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	-	-	-	
OCW D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	-	-	-	
OCW D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	-	-	

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage B – SiSa - Fouten en onzekerheden 2023

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
lenW23 E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	-	-	-
lenW E32B	Incidentele specifieke uitkering Smartwayz	-	-	-
lenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	-	-	-
lenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	-	-	-
EZK F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-.en energiebeleid (CDOKE)	-	-	-
SZW G2	Specifieke uitkering Participatiewet (PW)	-	-	-
SZW G3	Specifieke uitkering Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen_gemeentedeel 2023	-	-	-
SZW G4	Specifieke uitkering Tozo	-	-	-
SZW G10	Wet inburgering_ gemeentedeel 2023	-	-	-
SZW G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_ gemeentedeel 2023	-	-	-
SZW G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_ gemeentedeel 2023	-	-	-
SZW G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2023	-	-	-
VWS H4	Regeling Specifieke uitkering stimulering sport	-	-	-
VWS H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	-	-	-
VWS H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	-	-	-
VWS H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	-	-	-
VWS H32	Regeling Specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	-	-	-

Aanbiedingsbrief

Samenvatting

Jaarverslag

Jaarrekening

Significante risico's

Interne beheersing

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage C – Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Bevestiging van onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente Valkenswaard, inclusief haar verbonden derden, in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Rotatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht.

Er heeft voor de accountantscontrole 2023 geen rotatie plaatsgevonden. Het is eveneens niet noodzakelijk om voor de accountantscontrole 2024 te roteren.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Flynth en haar medewerkers en de gemeente Valkenswaard, inclusief haar verbonden derden, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd moeten worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Flynth, een bestuurder of interne toezichthouder van Flynth of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan ondernemingen in de groep of een bij de rechtspersoon betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid, die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben, ontvangen of verstrekt.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing & automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage D – Onze communicatie met u

Bevestiging van het college

Bevestigingen van uw college van burgemeester en wethouders

Wij hebben van het college van burgemeester en wethouders een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening van de 2023 ontvangen.

Onze communicatie met de gemeenteraad

Door middel van de managementletter en dit accountantsverslag informeren wij uw gemeenteraad over de reikwijdte en timing van onze controle, waaronder significante risico's en materialiteit. In dit accountantsverslag informeren wij u over de belangrijkste aangelegenheden naar aanleiding van onze accountantscontrole 2023.

Geen meningsverschillen met het college en/of beperkingen in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het college geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle.

Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze opdracht door het college van burgemeester en wethouders en de medewerkers van de gemeente Valkenswaard volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Proces van de controle

Wij hebben een intensief controleproces gehad met de organisatie. Bij de start en herstart van de jaarrekeningcontrole was niet alle gevraagde informatie beschikbaar. Daarnaast leidde de beperkt opgeleverde controledocumentatie en een beperkt uitgevoerde verbijzonderde interne controle tot veel aanvullende vragen. Dit heeft tot vertraging en aanvullende inzet van onze kant geleid in het controletraject.

Vanwege de vertraging in de controle hebben wij de organisatie en de griffier geïnformeerd dat de deadline 15 juli niet gehaald wordt. In dat kader hebben wij 15 april 2024 een toelichting gegeven aan de griffier. Daarnaast heeft schriftelijke communicatie plaatsgevonden. Met de ambtelijke organisatie hebben wij de voortgang van de controle 2 keer wekelijks besproken alsmede afspraken gemaakt welke werkzaamheden vanuit de gemeente prioriteit dienden te hebben.

Tijdens de controle van de jaarrekening hebben een veelheid aan onderwerpen tot de nodige afstemming en ook bevindingen geleid. Dit zag bijvoorbeeld toe op diverse balansposten zoals overlopende activa/passiva en voorzieningen, maar ook op toelichtingen zoals de WNT en de SiSa-bijlage. Door de uitloop van de controle en het moeten verplaatsen van de controle hebben wij werkzaamheden binnen teamleden moeten overdragen alsmede ook collega's van andere teams moeten inzetten. Het moeten overdragen van werkzaamheden leidt tot inefficiënties in de uitvoering van onze werkzaamheden.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheidsverantwoording

Analyse vermogen en resultaat

Interne beheersing & automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Bijlage D – Onze communicatie met u

Proces van de controle

Wij gaan met de organisatie evalueren op welke wijze voor zowel ons als de organisatie de controle efficiënter kan worden uitgevoerd. Belangrijk aandachtspunt is om bij aanvang van de controle te kunnen beschikken over een volledig controledossier. Ten aanzien van de controledocumentatie is het van belang dat deze navolgbaar is alsmede dat de specificaties voldoende zijn onderbouwd met onderliggende brondocumentatie.

Inleiding

Samenvatting

Kernpunten van de controle

Rechtmatigheids-
verantwoording

Analyse vermogen en
resultaat

Interne beheersing &
automatisering

Externe ontwikkelingen

Bijlagen

Disclaimer en beperking in gebruik en verspreidingskring

Dit accountantsverslag is alleen bestemd voor het management, college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad van de gemeente Valkenswaard en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit accountantsverslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij aandacht van de gemeenteraad behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit accountantsverslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen moeten worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.